

KRAS P

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

Dokument nr 41/V
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

**Uchwała Zgromadzenia Plenarnego KRASP
z dnia 4 listopada 2010 r.
w sprawie rządowego projektu nowelizacji ustaw dotyczących szkolnictwa
wyższego**

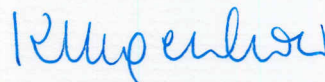
Zgromadzenie Plenarne Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP), po zapoznaniu się z przyjętym przez Radę Ministrów projektem z dn. 10 września br. ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, przedstawia następujące stanowisko.

Nawiązując do treści swojego stanowiska z dnia 7 maja 2010 r. oraz dokumentów konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni działających w ramach KRASP, Zgromadzenie z zadowoleniem odnotowuje, że zaproponowana nowelizacja wprowadza wiele rozwiązań oczekiwanych przez środowisko akademickie i kierunkowo zgodnych z postulatami zawartymi w dokumencie *Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego 2010-2020 - projekt środowiskowy*. Na poparcie zasługują zwłaszcza regulacje zwiększające autonomię uczelni w zakresie uruchamiania nowych kierunków studiów z jednoczesnym zwiększeniem odpowiedzialności za jakość kształcenia.

Przedłożony projekt ustawy zawiera jednak regulacje, które budzą kontrowersje. Dotyczy to zwłaszcza ścieżki kariery akademickiej, polityki kadrowej oraz polityki finansowej. Szczegółowe uwagi odnoszące się do konkretnych przepisów projektu ustawy są zawarte w załączniku.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich wyraża przekonanie, że w ramach procesu legislacyjnego wskazane mankamenty projektu ustawy zostaną usunięte. KRASP deklaruje gotowość udziału swoich ekspertów lub wspomaganie w inny sposób prac komisji parlamentarnych, które będą zajmować się projektem ustawy.

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow

www.krasp.org.pl

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

Załącznik do uchwały 41/V
Zgromadzenia Plenarnego KRASP
z dn. 4 listopada 2010 r.

I. Uwagi do art. 1 projektu ustawy (Prawo o szkolnictwie wyższym)

1. Art. 2 ust. 1 pkt 10: wymaga wyraźnego zdefiniowania, iż studia III stopnia kończą się uzyskaniem stopnia naukowego doktora, co pośrednio wynika z pktu 18 h. Sprawy tej nie należy delegować do rozporządzenia ministra (art. 201 ust. 1 pkt 1), ale tak jak w przypadku studiów I i II stopnia (art. 166 i 167) wyraźnie określić w ustawie. Jednoznaczne określenie terminu zakończenia studiów doktoranckich ma niezwykle istotne znaczenie dla ustalenia okresu uprawniającego do pobierania stypendium doktoranckiego.
2. Art. 2 ust. 1 pkt 18e: należy przyjąć inne nazwy profili kształcenia niż niefortunne określenia „profil praktyczny” i „profil teoretyczny”.
3. Art. 2 ust. 1 pkt 33: należy postulować pozostawienie bez zmian tego przepisu, definiującego pojęcie „podstawowego miejsca pracy”. Proponowana zmiana - w związku z nowym zapisem w art. 112a ust. 3 - może prowadzić do swoistej destabilizacji w tej dziedzinie, wbrew intencjom projektodawców.
4. Art. 3 ust. 1-2: brak uzasadnienia dla obniżenia wymogów używania w nazwie uczelni wyrazów „uniwersytet” i „uniwersytet techniczny”.
5. Art. 8 ust. 1 pkt 3: wymóg zgody ministra na zwiększenie ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych w uczelni publicznej powyżej 2% ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych studiujących w poprzednim roku akademickim może uczynić iluzoryczną swobodę uczelni w tworzeniu nowych kierunków studiów i pozostaje w sprzeczności z deklarowaną przez Ministerstwo zasadą dostępności studiów.
6. Art. 9: konstrukcja upoważnień dla ministra do wydania rozporządzeń określających m.in. efekty kształcenia, Krajowe Ramy Kwalifikacji, a także warunki, jakie ma spełniać jednostka podstawowa prowadząca kierunek studiów, może być kwestionowana jako niezgodna z art. 92 ust. 1 Konstytucji, ponieważ zabrakło w ust. 1 tzw. wytycznych.
7. Art. 9 ust. 1-3: interpretacja tych przepisów może prowadzić do wniosku, iż próbuje się w zawołowanej formie przywrócić ministerialną listę kierunków studiów (jako swoista odmiana dotychczasowych standardów). Nie powinno się określać centralnie efektów kształcenia dla kierunków studiów, chyba że dotyczy to zawodów regulowanych, dla których przewidziane są odrębne regulacje.
8. Art. 9a ust. 2-3: wbrew zawartym w projekcie trafnym rozwiązaniom służącym podniesieniu kultury kształcenia sztuczne propozycje zastępowania - w procedurze zaliczania do minimum kadrowym - doktorów habilitowanych doktorami i doktorów magistrami pozostają w wyraźnej opozycji do tej jednej z fundamentalnych zasad uzasadniających nowelizację ustawy.
9. Art. 9a ust. 4: w przypadku przyjęcia zmian proponowanych w art. 9a ust. 2 i 3 należy postulować zmianę wskaźnika 50% na 20% w przypadku minimum kadrowego.
10. Art. 13 ust. 1 pkt 9: w uczelniach publicznych realizacja działań związanych z przystosowaniem warunków kształcenia do możliwości osób niepełnosprawnych jest finansowana z dotacji na kształcenie i rehabilitację studentów niepełnosprawnych oraz zwiększonej dotacji na inwestycje z tym związane (patrz art. 94 ust.1 pkt 10 i pkt 11); uczelnie niepubliczne nie otrzymują podobnej dotacji na realizację tego obowiązku Państwa.

www.krasp.org.pl

Konferencja Rektorów Akademickich Szkoł Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

11. Art. 13a: monitorowanie karier zawodowych absolwentów niewątpliwie stanowi ważny element jakości kształcenia. Projekt nie precyzuje metodologii tych badań, ani też nie gwarantuje wydzielonego strumienia finansowania tych kosztownych prac studialnych. Trudno ocenić, czy nie będzie kolizji przepisów z ustawą o ochronie danych osobowych.
12. Art. 20: postuluje się zachowanie tego przepisu w dotychczasowym brzmieniu. Nie wydaje się niczym uzasadnione zastąpienie terminu pięciu lat obowiązywania pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej pozwoleniem wydanym na czas nieokreślony.
13. Art. 31: nie ma uzasadnienia pomysł likwidacji jednostek wspólnych, tworzonych także w porozumieniu z uczelniami zagranicznymi - ta propozycja uderza w ideę internacjonalizacji studiów. Regulacje dotyczące centrów naukowych powinny stanowić jedynie uzupełnienie dotychczasowej treści art. 31 i uwzględniać uniwersyteckie centra badawcze. Innym możliwym rozwiązaniem byłoby skasowanie tego artykułu i umożliwienie rektorowi zarządzania uczelnią również w ramach tworzenia różnego typu jednostek zgodnie ze statutem (art. 84 ust. 1 pkt 3).
14. Art. 37 ust. 3: należy rozważyć, czy rzeczywiście chodzi też o uczelnię publiczną likwidowaną decyzją ministra.
15. Art. 45 ust. 1: krytycznie należy ocenić pozbawienie Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego statusu organu wybieralnego w wyborach powszechnych.
16. Art. 45 ust. 1 pkt 3: wymienia się „ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz „ministra właściwego do spraw nauki”, a takie organy nie istnieją w porządku konstytucyjnym RP.
17. Art. 49 ust. 1: wbrew wcześniejszym deklaracjom Ministerstwa, Polska Komisja Akredytacyjna pozostaje jedynie organem opiniodawczym dla ministra, a nie organem administracji państwowej, ponoszącym odpowiedzialność za swoje decyzje w trybie przewidzianym przez kodeks postępowania administracyjnego.
18. Art. 52 ust. 2: Niejasny jest tryb odwoławczy od decyzji PKA. Trudno uznać, że właściwe jest rozpatrywanie odwołania od swoich decyzji przez Prezydium PKA.
19. Art. 56 ust. 5: brak uzasadnienia ograniczenia autonomii akademickich uczelni wojskowych – należy usunąć ten zapis lub dodać „zawodowej” uczelni wojskowej
20. Art. 55: należy uzupełnić o punkt 3 o treści „wspierają i monitorują działania na rzecz systematycznego podnoszenia jakości kształcenia oraz promowania jednostek oferujących kształcenie wysokiej jakości, co mogą realizować poprzez środowiskowe komisje akredytacyjne”.
21. Art. 62: należy pozostawić w dotychczasowej wersji. Wątpliwa jest propozycja łączyć roli senatu z rolą rady pracowniczej.
22. Art. 67: wobec problemów interpretacyjnych na gruncie obowiązującej ustawy należałoby jednoznacznie określić, czy tzw. samodzielni pracownicy nauki automatycznie wchodzi w skład rady wydziału.
23. Art. 71 ust. 1 pkt 3: w ramach realizacji idei równouprawnienia należy zastąpić sformułowanie „wiek emerytalny” sformułowaniem „nie osiągnęli 65 roku życia”.
24. Art. 72 ust. 2: niejasne jest funkcjonowanie proponowanej regulacji - czy rektor będący adiunktem podlega rotacji po 8 latach?

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

25. Art. 73 ust. 1: należy dodać „po zaopiniowaniu przez senat”.
26. Art. 75 ust. 3: należy rozważyć, czy uzasadniona jest wyjątkowy status prorektora ds. studenckich (zawsze wybierany, a inni prorektorzy mogą być powołani w wyniku konkursu).
27. Art. 77 ust. 2a: zapomniano, że w większości uczelni w skład senatu wchodzi dziekani i rektorzy. W konsekwencji rektor po dwóch kolejnych kadencjach nie mógłby być dziekanem czy senatorem, a dziekan rektorem.
28. Art. 78 ust. 1-2: należy pozostawić zapisy z obecnej ustawy.
29. Art. 84a: szansę ubiegania się o status KNOW powinny mieć jednostki uczelni (nie tylko jednostki podstawowe).
30. Art. 85: krytycznie należy się odnieść do propozycji likwidacji zamiejscowych ośrodków dydaktycznych. Uprawnienie do posiadania zamiejscowych ośrodków dydaktycznych należałoby zachować dla tych jednostek organizacyjnych uczelni, które mają prawo do habilitowania.
31. Art. 90 ust. 4: należy zwiększyć kwotę do 500 000 EU.
32. Art. 92: należy pozostawić w dotychczasowym brzmieniu (w nowelizacji proponuje się, aby przychody własne uczelnia publiczna gromadziła na odrębnym rachunku bankowym).
33. Art. 94. ust. 3: przeredagować pkt. 1, tak aby jednoznacznie wskazywał, że Minister Obrony Narodowej przydziela dotację na kandydatów na żołnierzy zawodowych:
„3. Dotacje, o których mowa w ust. 1, są udzielane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z tym że dla:
1) uczelni wojskowej dotacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 10, przeznaczone na wykonywanie zadań związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich będących żołnierzami zawodowych lub kandydatami na żołnierzy zawodowych oraz inwestycje służące ich realizacji, oraz dotacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 są udzielane z części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej;”
34. Art. 95 ust. 1: nieuzasadnione jest zniesienie nałożonego na Ministra obowiązku przygotowania rozporządzenia dotyczącego zasad przyznawania dotacji na kształcenie studentów stacjonarnych w uczelniach niepublicznych (postulat ten wzbudza kontrowersje; w ramach KRASP wyrażane są różnicowane opinie co do jego zasadności).
35. Art. 99 ust. 1 pkt 1a: należy usunąć.
36. Art. 99 ust. 4: wprowadzenie ograniczenia wysokości czesnego do kosztów własnych w odniesieniu do uczelni niepublicznych nie ma racjonalnego uzasadnienia. Czesne ma nie tylko zapewnić pokrywanie bezpośrednich kosztów prowadzenia studiów na danym kierunku, ale też zapewnić rozwój uczelni jako całości.
37. Art. 100 ust. 3 pkt 2: wymagania dotyczące uczelni niepublicznych w zakresie przekazywania Ministrowi planu rzeczowo - finansowego oraz sprawozdań z jego realizacji nie mają racjonalnego uzasadnienia. Ministerstwo powinno wymagać sprawozdań tylko z wydatkowania pieniędzy z dotacji budżetowych. Minister może egzekwować jakość pracy uczelni i w sposób pośredni wpływać na racjonalność wydatków.
38. Art. 100a ust. 5-6: zasady funkcjonowania „rektora komisarycznego” są niespójne. Nie wiadomo, jakie warunki, w tym dotyczące wykształcenia, powinien spełniać “rektor komisaryczny”. Czy - podobnie jak rektor - powinien

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

- być pracownikiem uczelni, czy może być zatrudniony na dwóch etatach itd. Ponadto, nie jest jasne, czy "rektor komisaryczny" dysponuje władzą rektorską tylko w zakresie naprawy finansów, czy pełni władzę rektorskiej.
39. Art. 105: należy pozostawić w dotychczasowym brzmieniu.
40. Art. 110 ust. 4: należy pozostawić stanowisko dydaktyczne docenta.
41. Art. 112a: nie jest jasne, jak ma działać proponowana regulacja. Może ona zdestabilizować kadry dydaktyczne. Mianowanie powinno jednoznacznie określać pierwsze miejsce pracy.
42. Art. 115 ust. 2: propozycja zatrudniania przez rektora doktora na stanowisko profesora jest trudna do zaakceptowania.
43. Art. 118: szanując autonomię uczelni należałoby pozostawić ten przepis w dotychczasowym brzmieniu, pozwalającym szkołom wyższym na swobodne określanie formy nawiązania stosunku pracy z nauczycielami akademickimi.
44. Art. 119: należy pozostawić w dotychczasowym brzmieniu.
45. Art. 121 ust. 1: należy pozostawić w dotychczasowym brzmieniu.
46. Art. 132 ust. 2: należałoby pozostawić przeprowadzanie oceny okresowej dla wszystkich co 4 lata.
47. Art. 134 pkt a: krytycznie należy ocenić zniesienie płatnych urlopów naukowych przysługujących dotąd nauczycielom akademickim przygotowującym rozprawę habilitacyjną.
48. Art. 151 ust. 1: należy zmienić sformułowanie „kwota bazowa” na sformułowanie „średnie wynagrodzenie”.
49. Art. 154 ust. 1-2: nie powinny mieć zastosowania do uczelni niepublicznych.
50. Art. 161 ust. 3: brak uzasadnienia ograniczenia autonomii akademickich uczelni wojskowych – należy usunąć ten zapis lub dodać w „zawodowych” uczelniach wojskowych.
51. Art. 162: niezrozumiałe ograniczenie autonomii szkół wyższych, spełniających wymogi określone w art. 56 ust. 2 lub art. 58 ust. 4 ustawy, polegające na konieczności uwzględnienia określonych przez ministra warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów. Obecnie ograniczenia te dotyczą wyłącznie szkół wyższych niespełniających wymogów określonych w powyżej cytowanych przepisach ustawy.
52. Art. 162 pkt 3a: krytycznie należy się odnieść do idei tzw. „otwartego egzaminu”. Jeżeli już zaakceptować tę nową formę egzaminu, to o jej wprowadzeniu powinny decydować senaty uczelni w regulaminach studiów.
53. Art. 164a ust. 2: dla studiów drugiego stopnia zamienić 120 punktów ECTS na 90 punktów ECTS, bo studia II stopnia mogą trwać trzy semestry zgodnie z zapisem art. 166 ust.4.
54. Art. 170b: jest niejasne, dlaczego wyróżniamy te kierunki.
55. Art. 174 ust. 4: podział funduszu stypendialnego nie powinien być sztywny.
56. Art. 195 ust. 1: z uznaniem należy się odnieść do propozycji zaostrzenia wymogów, jakie musi spełniać dana jednostka, aby prowadzić studia doktoranckie (uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego). Natomiast krytycznie należy ocenić pomysł utrzymania studiów doktoranckich poza uczelniami - w placówkach PAN i jednostkach badawczo-rozwojowych. Pozostawiając bez oceny kwestię kompetencji dydaktycznych pracowników tych podmiotów, wypada zaznaczyć, iż realizacja tego projektu doprowadzi w swych skutkach do petryfikacji dwóch różnych grup absolwentów tych studiów – doktorantów uczelnianych z odbytymi praktykami zawodowymi i nabytym

www.krasp.org.pl

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

doświadczeniem dydaktycznym oraz doktorantów PAN i JBR-ów bez tych kwalifikacji. W projekcie nie ma też przepisów regulujących zależności tychże jednostek od Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

II. Uwagi do art. 2 projektu ustawy (ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki)

1. Art. 6 ust. 1-2: wyraźnie chybiona propozycja wliczenia do minimum kadrowego doktorów zatrudnionych przez rektora w trybie art. 115 ust. 2 projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
2. Art. 13 ust. 4: wprowadza nieostre kryteria uznania za pracę doktorską publikacji stanowiącej wyodrębnioną część pracy zbiorowej.
3. Art. 13a: należy usunąć. Nie można czynić takich wyjątków od ogólnych zasad, pozwalając na nadanie stopnia doktora osobom posiadającym tytuł licencjata czy inżyniera.
4. Art. 16, 18 i 19: należy poprzeć procedurę zaproponowaną we wspólnym stanowisku prezydiów KRASP i PAN z maja 2009 r. w sprawie ścieżki kariery akademickiej.
5. Art. 16 ust. 1-2: przepisy te wydają się być niespójne. Szczególne wątpliwości wywołuje sformułowanie „osiągnięcia naukowe”. Definiując to pojęcie, ust. 2 w zawaolowanej formie sankcjonuje w praktyce wymóg przedstawienia rozprawy habilitacyjnej.
6. Art. 18a ust. 8: nie do przyjęcia jest propozycja podejmowania przez komisję habilitacyjną decyzji w głosowaniu jawnym.
7. Art. 18a ust. 10: uchwała komisji habilitacyjnej, o której mowa w tym przepisie, powinna być uzupełniona pełną dokumentacją przewodu, w tym recenzjami rozprawy.
8. Art. 18a ust. 12: należy skreślić.
9. Art. 20 ust. 7: trudna do uzasadnienia jest regulacja dotycząca tzw. promotorów pomocniczych.
10. Art. 21a ust. 1: regulacja nie do przyjęcia.
11. Art. 26 ust. 1 pkt 3: należy zachować dotychczasowe rozwiązania. Spełnienie proponowanych warunków może okazać się niewykonalne w przypadku dyscyplin „niszowych”.

III. Uwagi do art. 20 i 21 projektu ustawy (przepisy przejściowe)

1. Art. 20: należy zmienić zgodnie z uwagami na temat zamiejscowych ośrodków dydaktycznych sformułowanymi w punkcie I.
2. Art. 21 ust. 2: zbyt krótki okres (trzy miesiące) na dostosowanie statutów uczelni do postanowień znowelizowanych ustaw. Należy podkreślić, że obecnie obowiązująca ustawa w art. 274 ust. 1 wyznaczyła blisko jednoroczny termin dla uchwalenia nowych statutów.
3. Art. 23: regulacja trudna do realizacji - łatwo postawić zarzut prawa działającego wstecz.

Ponadto, rozporządzenia dotyczące uczelni pozostających pod nadzorem ministra innego niż minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powinny być wydawane w porozumieniu z właściwym ministrem branżowym.